

De verwerking van gevoelige en gerechtelijke gegevens in het licht van de Belgische Wet Verwerking Persoonsgegevens

Frank ROBBEN*

In de Belgische Staatsbladen van 28 februari en 14 maart 1995 verschenen 4 belangrijke uitvoeringsbesluiten van de Wet Verwerking Persoonsgegevens van 8 december 1992. Het betreft de koninklijke besluiten nrs. 7 en 8, die respectievelijk bepalen voor welke doeleinden en onder welke voorwaarden gevoelige en gerechtelijke gegevens mogen worden verwerkt, het koninklijk besluit nr. 9, dat de omstandigheden bepaalt waaronder de houder van een verwerking vrijgesteld is van de verplichting tot kennisgeving aan de betrokkene van diens eerste registratie in een verwerking, en het koninklijk besluit nr. 12, dat de bedragen vaststelt die aan de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer moeten worden gestort bij de aangifte van een geautomatiseerde verwerking. In bijlage bij dit laatste besluit gaat een modelformulier voor deze aangifte en een lexicon van veel voorkomende doeleinden, dat een hulp wil zijn bij het invullen van de aangifte. In het hiernavolgend artikel worden de twee eerstvermelde besluiten in detail besproken en gekaderd in de Wet Verwerking Persoonsgegevens. De twee andere besluiten vormen het voorwerp van een bijdrage in een volgend nummer van dit tijdschrift.

1. INLEIDING

1. De wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer t.a.v. de verwerking van persoonsgegevens (hierna genoemd Wet Verwerking Persoonsgegevens en afgekort als WVP) voorziet in de artikelen 6 en 8 in bijzondere waarborgen m.b.t. de verwerking van gevoelige en gerechtelijke gegevens¹. Basisregel is dat dergelijke gegevens slechts mogen worden verwerkt voor door of krachtens de wet vastgestelde doeleinden. Wanneer de doeleinden krachtens de wet worden vastgesteld, brengt de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer (hierna regelmatig afgekort als CBPL) vooraf advies uit. Bovendien kunnen bij in Ministerraad overlegd koninklijk besluit en na advies van de CBPL bijzondere beschermingsregelen worden uitgevaardigd voor de verwerking van dergelijke gegevens.

De bijzondere beschermingsregelen m.b.t. gevoelige en gerechtelijke gegevens gelden bovenop de overige bepalingen van de Wet Verwerking Persoonsgegevens. Dit betekent bijvoorbeeld dat zelfs als een verwerking van gevoelige of gerechtelijke gegevens geschiedt voor een door of

---

* Frank Robben is administrateur-generaal van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, plaatsvervangend lid van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer, onderzoeker aan het Interdisciplinair Centrum voor Recht en Informatica en redacteur van dit blad.

¹ De termen "gevoelige gegevens" of "gerechtelijke gegevens" komen als dusdanig niet voor in de Wet Verwerking Persoonsgegevens. Ze worden in deze tekst gemakshalve gebruikt als generieke term voor een aantal soorten gegevens die respectievelijk in de artikelen 6 en 8 WVP uitdrukkelijk worden opgesomd. De exacte inhoud van beide begrippen wordt lager uitvoerig toegelicht.

krachtens de wet vastgesteld doel, slechts die gegevens mogen worden verwerkt die voor dat doel dienend en niet overmatig zijn (artikel 5 WVP), en dat de rechten van de geregistreerden (artikelen 4 en 9 t.e.m. 13 WVP) en verplichtingen van de houder van een verwerking (artikelen 16, 17 en 19 WVP) onverkort gelden.

Als uitzondering op het principiële verwerkingsverbod, moet elke machtiging tot verwerking van gevoelige of gerechtelijke gegevens uiteraard limitatief worden geïnterpreteerd.

2. Zoals hoger blijkt, worden aan de Koning uitgebreide bevoegdheden verstrekt om de verwerking van gevoelige en gerechtelijke gegevens specifiek te reglementeren. De koninklijke besluiten terzake hebben evenwel lang op zich laten wachten. In hetzelfde Belgisch Staatsblad als waarin de Wet Verwerking Persoonsgegevens werd gepubliceerd, riep de Minister van Justitie de openbare overheden en instellingen, de instellingen van algemeen belang en de representatieve organisaties van de houders van verwerkingen nochtans reeds op om suggesties te formuleren omtrent doelstellingen die de verwerking van gevoelige gegevens zouden kunnen verantwoorden, en dit tegen uiterlijk 17 mei 1993². Deze suggesties, die zowel de verwerking van gevoelige (artikel 6 WVP) als van gerechtelijke gegevens (artikel 8 WVP) betroffen, werden door de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer gebundeld en geëvalueerd in principiële adviezen die werden verstrekt in augustus 1993³. Op basis van deze adviezen werden door het Ministerie van Justitie dan ontwerpbesluiten uitgewerkt, die opnieuw ter advies aan de Commissie werden voorgelegd in september 1993⁴. De verdere besluitvormingsprocedure binnen de Regering verliep nadien evenwel vrij moeizaam. Bovendien opperde de Raad van State in zijn adviezen van juni 1994⁵ m.b.t. de ontwerpbesluiten ernstige bezwaren m.b.t. de wettelijkheid van de besluiten, wat de Regering ertoe dwong vóór de afkondiging van de besluiten een interpretatieve wetsbepaling van de artikelen 6 en 8 WVP te laten uitvaardigen om de besluiten van een afdoende juridische grondslag te voorzien⁶. Inmiddels was ook reeds de datum van inwerkingtreding van de artikelen 6 en 8, die oorspronkelijk was vastgesteld op 1 september 1993⁷, uitgesteld⁸. Voorzichtigheidshalve werd voorzien dat elk van de betrokken

---

² Bericht betreffende de toepassing van artikel 6 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, *B.S.*, 18 maart 1993, 5884.

³ Zie het advies nr. 07/93 van 6 augustus 1993 betreffende de verwerking van gevoelige gegevens, in de zin van artikel 6 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, *B.S.*, 28 februari 1995, 4416, en het advies nr. 08/93 van 6 augustus 1993 betreffende de verwerking van politieke en gerechtelijke gegevens, in de zin van artikel 8 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, *B.S.*, 28 februari 1995, 4441.

⁴ Zie het advies nr. 11/93 van 22 september 1993 betreffende het ontwerp van koninklijk besluit nr. 7 tot vaststelling van de doeleinden, de criteria en de voorwaarden van toegestane verwerkingen van de gegevens bedoeld in artikel 6 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, *B.S.*, 28 februari 1995, 4426, en het advies nr. 12/93 van 22 september 1993 betreffende het ontwerp van koninklijk besluit nr. 8 tot vaststelling van de doeleinden, de criteria en de voorwaarden van toegestane verwerkingen van de gegevens bedoeld in artikel 8 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, *B.S.*, 28 februari 1995, 4449.

⁵ Zie het advies van 1 juni 1994 m.b.t. het ontwerp van koninklijk besluit nr. 7, *B.S.*, 28 februari 1995, 4416, en het advies van 15 juni 1994 m.b.t. het ontwerp van koninklijk besluit nr. 8, *B.S.*, 28 februari 1994, 4439.

⁶ Zie artikel 148 van de wet van 21 december 1994 houdende sociale en diverse bepalingen, *B.S.*, 23 december 1994, 31941.

⁷ Artikel 2 van het koninklijk besluit nr. 1 van 28 februari 1993 tot vaststelling van de datum van inwer-

artikelen slechts van kracht zou worden op de dag van de inwerkingtreding van het eerste koninklijk besluit tot uitvoering ervan. Daarmee kon echter geen afbreuk worden gedaan aan artikel 52 WVP, dat zelf een ultieme datum vastlegt waarop **alle** bepalingen van de WVP in werking dienen te zijn. Ook deze datum was overigens reeds éénmaal vooruitgeschoven naar 1 maart 1995⁹, en een tweede verlating van deze datum werd politiek en juridisch zeer onwenselijk geacht. Uiteindelijk verschenen, op het nippertje, in het Belgisch Staatsblad van 28 februari 1995 de koninklijke besluiten nrs. 7 en 8, die respectievelijk uitvoering geven aan de artikelen 6 en 8 WVP; ze treden, net als de artikelen van de WVP waarop ze zijn gebaseerd, in werking op 1 maart 1995. De houders van verwerkingen bestaande op deze datum hebben echter tot 1 december 1995 de tijd om hun verwerkingen in overeenstemming te brengen met de bepalingen van de artikelen 6 en 8 en hun respectievelijke uitvoeringsbesluiten¹⁰.

3. Hoewel de artikelen 6 en 8 WVP vrij veel gelijkenissen vertonen, bestaan toch belangrijke verschillen tussen beide. Voor een goed begrip worden ze dan ook afzonderlijk behandeld.

Vooraf weze nog aangegeven dat het mogelijk is dat bepaalde gegevens onder de toepassing vallen van meerdere bijzondere beschermingsbepalingen van de Wet Verwerking Persoonsgegevens. Zo kan bijvoorbeeld een gegeven m.b.t. het seksueel gedrag (artikel 6 WVP) betrekking hebben op een misdrijf waarvan de betrokkene wordt verdacht, waarin hij is betrokken of waarvoor hij is veroordeeld (artikel 8, § 1, 1° t.e.m. 3°). In navolging van de CBPL¹¹, ben ik van oordeel dat in dat geval de betrokken bepalingen cumulatief van toepassing zijn.

2. DE VERWERKING VAN GEVOELIGE GEGEVENS (ARTIKEL 6 WVP)

2.1. Overzicht van artikel 6 WVP

4. Artikel 6 WVP voorziet in bijzondere regelen m.b.t. de verwerking van gevoelige

---

kingtreding van de bepalingen van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, **B.S.**, 18 maart 1993, 5816. Wel werd voorzien dat de houders m.b.t. verwerkingen die op 1 september 1993 reeds bestonden, 9 maanden de tijd hadden om zich aan de nieuwe regeling te conformeren (artikel 2 van het koninklijk besluit nr. 2 van 28 februari 1993 tot vaststelling van de termijn binnen welke een houder van een bestand zich moet schikken naar de bepalingen van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens met betrekking tot de verwerkingen die op het tijdstip van inwerkingtreding bestaan, **B.S.**, 18 maart 1993, 5817).

⁸ Koninklijk besluit nr. 6 tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 1 van 28 februari 1993 tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de bepalingen van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, **B.S.**, 25 september 1993, 21262. De regularisatietermijn van 9 maanden m.b.t. verwerkingen die bestaan op de datum van inwerkingtreding van de artikelen 6 en 8 WVP blijft evenwel behouden.

⁹ Enig artikel van de wet van 30 juni 1994 houdende wijziging van artikel 52 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, **B.S.**, 18 augustus 1994, 20839.

¹⁰ Artikel 2 van het koninklijk besluit nr. 2 van 28 februari 1993 tot vaststelling van de termijn binnen welke een houder van een bestand zich moet schikken naar de bepalingen van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens met betrekking tot de verwerkingen die op het tijdstip van de inwerkingtreding bestaan, **B.S.**, 18 maart 1993, 5817.

¹¹ Advies nr. 07/93 van de CBPL, **Lc.**, 4418.

persoonsgegevens, zijnde persoonsgegevens m.b.t. het ras, de etnische afstamming, het seksueel gedrag, de overtuiging of activiteit op politiek, levensbeschouwelijk of godsdienstig gebied en het lidmaatschap van een vakbond of ziekenfonds. Het begrip "etnisch" verwijst daarbij niet alleen naar de volkenkunde, maar ook naar een cultureel criterium: zo vormen de zigeuners bijvoorbeeld een "etnie"¹².

Deze opsomming gaat grotendeels terug op deze vervat in artikel 6 van het verdrag nr. 108 van de Raad van Europa¹³. Enkel de verwijzing naar het lidmaatschap van een vakbond of ziekenfonds werd toegevoegd, als gevolg van de specifieke Belgische situatie, waarin bepaalde van deze instanties nauw aanleunen bij de ideologische zuilen.

In het verslag aan de Koning bij het uitvoeringsbesluit van artikel 6 WVP, wordt gepreciseerd dat niet alleen zgn. rechtstreeks gevoelige gegevens, maar ook onrechtstreeks gevoelige gegevens onder de bijzondere beschermingsregeling van artikel 6 WVP ressorteren¹⁴. Het onderscheid tussen rechtstreeks en onrechtstreeks gevoelige gegevens gaat terug op het Nederlandse recht¹⁵. Mutatis mutandis, worden aldaar als rechtstreeks gevoelig beschouwd, gegevens die als zodanig betrekking hebben op het ras, de etnische afstamming, het seksueel gedrag, de overtuiging of activiteit op politiek, levensbeschouwelijk of godsdienstig gebied of het lidmaatschap van een vakbond of ziekenfonds, evenals gegevens die weliswaar uit zichzelf geen informatie verschaffen over de genoemde kenmerken, maar die, gelet op de verwerking waarin zij voorkomen, toch een gevoelig karakter hebben. Als voorbeeld van dit laatste kan worden verwezen naar vrij neutrale inlichtingen over personen die allen evenwel als gemeenschappelijk kenmerk hebben dat zij tot een bepaalde geloofsovertuiging behoren. Onrechtstreeks gevoelige gegevens zijn dan gegevens waaruit het gevoelig karakter niet zonder meer kan worden afgeleid, ook niet in verband met de verwerking waarin zij zijn opgenomen. Hoogstens kan uit zulke gegevens een bepaalde aanwijzing in de richting van één of ander gevoelig kenmerk worden gezien. Aan de nota van toelichting bij het Nederlandse Besluit Gevoelige Gegevens kan het voorbeeld worden ontleend van de registratie, in een verwerking van een diëtist over de eetgewoonten van al zijn patiënten, dat een bepaalde persoon kosher eet.

De CBPL was van oordeel dat onrechtstreeks gevoelige gegevens niet onder het toepassingsgebied van artikel 6 WVP dienden te vallen, en dat terzake de andere bepalingen van de wet in voldoende waarborgen voorzagen¹⁶. Zoals reeds vermeld, werd deze zienswijze door de Regering verworpen, met het argument dat dit artificieel zou zijn en bovendien in strijd met artikel 6 van het vermelde verdrag nr. 108 van de Raad van Europa.

5. De bijzondere regeling van de verwerking van gevoelige gegevens is ingegeven door het feit dat dergelijke gegevens dermate verband houden met het privé-leven van de betrokkene, dat de registratie, verwerking of verspreiding ervan een gewettigde vrees voor discriminatie kunnen

---

¹² Gedr. St., Senaat, B.Z. 1991-1992, 445-2, 88.

¹³ Zie de wet van 17 juni 1991 houdende goedkeuring van het Verdrag tot bescherming van personen ten opzichte van de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens, opgemaakt te Straatsburg op 28 januari 1981, B.S., 30 december 1993, 29023.

¹⁴ Verslag aan de Koning m.b.t. het koninklijk besluit nr. 7, B.S., 28 februari 1994, 4412.

¹⁵ Nota van toelichting bij het Besluit Gevoelige Gegevens, Stb., 1993, 158, 6-7.

¹⁶ Advies nr. 07/93 van de CBPL, Lc., 4420.

doen ontstaan¹⁷.

6. Zoals reeds vermeld, mogen de aangegeven gevoelige gegevens slechts worden verwerkt voor door of krachtens de wet vastgestelde doeleinden. Wanneer de doeleinden krachtens de wet worden vastgesteld, brengt de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer vooraf advies uit (artikel 6, tweede lid WVP). Bovendien kunnen bij in Ministerraad overlegd koninklijk besluit en na advies van de CBPL bijzondere beschermingsregelen worden uitgevaardigd voor de verwerking van dergelijke gegevens (artikel 6, vierde lid WVP).

In de wet zelf wordt alvast aangegeven dat het verbod tot verwerking van gevoelige gegevens - feitelijke verenigingen of verenigingen met rechtspersoonlijkheid niet verbiedt bestanden van eigen leden bij te houden (artikel 6, derde lid WVP). Tijdens de parlementaire bespreking is evenwel benadrukt dat die machtiging beperkt is tot het "houden van een verwerking", en dat voor het gebruik van de bedoelde gegevens, inzonderheid de publicatie of verspreiding ervan, rekening moet worden gehouden met de overige bepalingen van de WVP, meer bepaald die van artikel 5 (finaliteitsbeginsel)¹⁸.

2.2. Bespreking van het koninklijk besluit nr. 7 ter uitvoering van artikel 6 WVP

2.2.1. Structuur van het besluit

7. Het koninklijk besluit nr. 7 ter uitvoering van artikel 6 WVP, dat in ruime mate is geïnspireerd op het Nederlandse Besluit Gevoelige Gegevens¹⁹ en in mindere mate op het Franse recht, heeft een driedelig stramien. Eerst worden een aantal, vrij generiek gedefinieerde doeleinden opgesomd waarvoor de verwerking van alle soorten gevoelige gegevens onder bepaalde voorwaarden en uiteraard met naleving van het doelmatigheidsbeginsel wordt toegestaan (de zgn. algemene machtigingen). Daarna worden, al dan niet per soort van gevoelige gegevens, een aantal toegelaten specifieke verwerkingsdoeleinden vermeld (de zgn. bijzondere machtigingen). Wanneer moet worden beoordeeld of een verwerking van gevoelige gegevens geoorloofd is, moet aldus eerst worden nagegaan of ze het voorwerp vormt van een algemene machtiging; is dit niet het geval, dient te worden geverifieerd of geen bijzondere machtiging kan worden ingeroepen. Tenslotte voorziet het koninklijk besluit in een aantal bijzondere waarborgen bij de verwerking van gevoelige gegevens.

Het besluit gaat aldus uit van het standpunt dat de Koning uit artikel 6 WVP een zelfstandige bevoegdheid kan putten om doeleinden vast te stellen waarvoor gevoelige gegevens mogen worden verwerkt. In de Memorie van Toelichting bij de Wet Verwerking Persoonsgegevens leek de Regering er aanvankelijk van uit te gaan dat de doeleinden waarvoor de verwerking van gevoelige gegevens geoorloofd is, zouden moeten worden vastgelegd door een andere formele wet of een uitvoeringsmaatregel ervan, en dat krachtens artikel 6 WVP enkel extra-beschermingsbepalingen zouden kunnen worden uitgevaardigd²⁰. In de loop van de

---

¹⁷ Gedr. St., Kamer, 1990-91, 1610-1, 11.

¹⁸ Gedr. St., Kamer, B.Z. 1991-92, nr. 413-12, 33.

¹⁹ Besluit van 19 februari 1993 houdende regels inzake het opnemen in een persoonsregistratie van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 7, eerste lid van de Wet Persoonsregistraties, Stb., 158.

²⁰ Gedr. St., Kamer, 1990-91, 1610-1, 11-12.

parlementaire besprekingen is dit stricte standpunt evenwel verlaten en heeft de Minister van Justitie, hierin stilzwijgend gevolgd door de leden van de betrokken parlementaire commissie, bevestigd dat de Koning uit artikel 6 WVP zelf het recht kan putten om de doeleinden vast te stellen waarvoor de verwerking van gevoelige gegevens is toegestaan²¹. Ook de CBPL sloot zich aan bij deze visie²². De Raad van State oordeelde daarentegen dat een aantal algemene machtigingen te ongedifferentieerd verwezen naar het geheel van huidige en toekomstige normen van het intern en internationaal positief recht, en dus geen rechtsgrond konden vinden in artikel 6 WVP, dat, aldus de Raad, vereist dat de doeleinden voldoende precies worden omschreven, onder verwijzing naar de bijzondere wetten waaruit ze voortvloeien²³. Om elke mogelijke - betwisting omtrent de wettelijkheid van de algemene machtigingen de kop in te drukken, werd uiteindelijk, zoals reeds vermeld, een interpretatieve wetsbepaling van de artikelen 6 en 8 WVP uitgevaardigd, die stelt dat de woorden "vastgestelde doeleinden ingevolge de wet" dienen te worden geïnterpreteerd als de machtiging die aan de Koning wordt gegeven om de doeleinden en de omstandigheden vast te stellen binnen welke de persoonsgegevens mogen worden verwerkt overeenkomstig de andere bepalingen van de WVP. Uit de voorbereidende werken bij deze bepaling blijkt duidelijk dat ze ertoe strekt de wettelijkheid van het volledige koninklijk besluit nr. 7 te bekrachtigen²⁴.

Uiteraard blijft de mogelijkheid om in andere wetten dan de WVP, en in uitvoeringsbesluiten van dergelijke wetten, genomen na advies van de CBPL en na overleg in de Ministerraad²⁵, doeleinden te bepalen waarvoor gevoelige gegevens mogen worden verwerkt.

8. Vooraf weze nog aangegeven dat, op suggestie van de CBPL, voorzien wordt dat het koninklijk besluit twee jaar na de inwerkingtreding zal worden geëvalueerd, en, zo nodig, aangepast²⁶.

2.2.2. Algemene machtigingen, van toepassing op alle soorten van gevoelige gegevens

9. De verwerking van alle soorten gevoelige gegevens is vooreerst toegestaan wanneer ze noodzakelijk is voor het nakomen van een verplichting bepaald bij of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie (artikel 2, 1° koninklijk besluit nr. 7). Bij in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, uitgevaardigd na advies van de CBPL, kunnen ook verwerkingen van alle

---

²¹ Gedr. St., Kamer, B.Z. 1991-92, 413-12, 33.

²² Advies nr. 07/93 van de CBPL, Lc., 4417.

²³ Advies van de Raad van State m.b.t. het ontwerp van koninklijk besluit nr. 7, Lc., 4416.

²⁴ Gedr. St., Senaat, 1994-95, 1218-1, 60.

²⁵ De vraag kan worden gesteld of uitvoeringsbesluiten die vóór de inwerkingtreding van artikel 6 WVP zijn uitgevaardigd zonder voorafgaand advies van de CBPL of overleg in de Ministerraad, de basis kunnen vormen voor de verwerking van gevoelige gegevens. Enerzijds kan het niet de bedoeling zijn allerlei besluiten die aanvaardbare doelstellingen bevatten, te moeten heruitvaardigen overeenkomstig de procedure vervat in artikel 6 WVP. Dergelijke interpretatie lijkt overigens in strijd met de principes inzake de toepassing van de wetten in de tijd. Anderzijds kunnen niet ten eeuwigden dage verwerkingen worden toegestaan voor doeleinden vervat in besluiten uitgevaardigd vóór de inwerkingtreding van artikel 6 WVP, maar die onverantwoord lijken in de geest van de nieuwe regelgeving. Gezien in de aangiften, die de houders van geautomatiseerde verwerkingen dienen te verrichten aan de CBPL, een bijzondere beschrijving moet worden gewijd aan de verwerkte gevoelige gegevens, lijkt de CBPL op dat ogenblik in staat te moeten worden geacht om, zo nodig, de herwerking of afschaffing van bepaalde uitvoeringsbesluiten volgens de nieuwe procedure te adviseren.

²⁶ Verslag aan de Koning m.b.t. het koninklijk besluit nr. 7, Lc., 4411.

soorten van gevoelige gegevens worden toegestaan ter uitvoering van een verplichting opgelegd door een rechtstreeks toepasbare bepaling van het internationaal publiekrecht (artikel 3 koninklijk besluit nr. 7).

In zoverre deze machtiging de verwerking van gevoelige gegevens toestaat voor doeleinden bepaald bij een wet, voegt ze in feite niets toe aan artikel 6, eerste lid WVP. Ze gaat echter een stuk verder. Vooreerst heeft ze niet enkel betrekking op wetten, maar ook op decreten, ordonnances en, onder bepaalde voorwaarden, bepalingen van het internationaal publiekrecht²⁷. Bovendien wordt niet vereist dat het doeleinde of de verwerking uitdrukkelijk in de betrokken norm wordt vermeld. Het volstaat dat een verplichting wordt opgelegd door of krachtens²⁸ een opgesomde rechtsbron en deze verplichting niet kan worden nagekomen zonder verwerking van gevoelige gegevens. Het finaliteitsbeginsel vervat in artikel 5 WVP beperkt uiteraard de verwerkingsmogelijkheid tot die gegevens die voor de naleving van de verplichting dienend en niet overmatig zijn.

Verwerkingen die krachtens deze machtiging (kunnen) toegestaan worden zijn bijvoorbeeld deze gehouden door scholen met het oog op de organisatie van godsdienstlessen of door sociale zekerheidsinstellingen in het kader van de toepassing van bepaalde verdragen met landen met een grote etnische verscheidenheid.

10. Een tweede algemene machtiging betreft verwerkingen die noodzakelijk zijn voor de nakoming van een verplichting die voortvloeit uit een wet van een Staat die partij is bij het verdrag nr. 108 van de Raad van Europa, in de mate dat die Staat aan gevoelige gegevens een bescherming biedt die gelijkwaardig is met deze van de Belgische wetgeving (artikel 2, 2°, eerste lid koninklijk besluit nr. 7).

Doel van deze machtiging is te vermijden dat onnodige belemmeringen worden opgelegd aan een vrij informatieverkeer tussen landen met een gelijkwaardig niveau van bescherming van - in casu - gevoelige gegevens. Meer in het bijzonder wil men voorkomen dat Belgische vestigingen van multinationale ondernemingen bij de internationale arbeidsverdeling taken zouden zien ontglippen omwille van een te beperkende reglementering inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Als voorbeeld wordt in het verslag aan de Koning verwezen naar het centraal personeelsbeheer van een multinationale onderneming die ook in Duitsland actief is, waarbij voor de toepassing van de "Kirchensteuer", een Duitse belasting ten bate van de kerken, omtrent de daaraan onderworpen werknemers gegevens betreffende de godsdienstige overtuiging dienen te worden verwerkt.

De machtiging tot verwerking van gevoelige gegevens op basis van een verplichting uit het recht van een andere staat, geldt evenwel slechts voorzover deze staat is gebonden door het verdrag nr.

---

²⁷ Wat de Gemeenschappen en Gewesten betreft, wordt aldus een oplossing geboden aan een bevoegdheidsvraagstuk dat was gerezen tijdens de parlementaire besprekingen (zie Gedr. St., Kamer, B.Z. 1991-92, nr. 413-12, 33).

²⁸ De CBPL wijst er in haar advies nr. 11/93 evenwel terecht op dat wanneer de verplichting wordt ingesteld door een besluit genomen krachtens de opgesomde rechtsbronnen, er een voldoende nauw verband moet bestaan tussen de (afgeleide) verplichting en de objectieven van de hoofdnorm zelf, d.i. van het internationaal publiekrecht, de wet, het decreet of de ordonnantie (Lc., 4427).

108²⁹ en in een gelijkwaardige bescherming voor gevoelige gegevens voorziet³⁰. De bevoegdheid om dit vast te stellen wordt toevertrouwd aan de Koning, na advies van de CBPL (artikel 2, 2°, tweede lid koninklijk besluit nr. 7).

11. Ten derde is de verwerking van gevoelige gegevens in het algemeen toegestaan wanneer dit noodzakelijk is voor het nemen van een beslissing op verzoek van de betrokkene (artikel 2, 3° koninklijk besluit nr. 7) of voor het verrichten, op zijn verzoek, van een voor de betrokkene voordelige prestatie (artikel 2, 4° koninklijk besluit nr. 7).

De machtiging om gevoelige gegevens te mogen verwerken vloeit hier aldus voort uit het feit dat dit nodig is om gevolg te kunnen geven aan het verzoek van de betrokkene. Als voorbeeld kan de situatie worden aangehaald waarbij een werkgever op verzoek van bepaalde werknemers hun religieuze of levensbeschouwelijke overtuiging registreert, in zoverre deze gegevens nodig zijn voor het automatisch toekennen van een geschenk of een dag vrijaf naar aanleiding van een belangrijke religieuze of levensbeschouwelijke gebeurtenis in hun gezin.

12. Ook wanneer de verwerking van gevoelige gegevens noodzakelijk is om te voldoen aan een gewettigd belang van de betrokkene en hem een werkelijk voordeel oplevert, wordt ze toegestaan. Wel dient aan de betrokkene voorafgaandelijk bepaalde informatie te worden verstrekt (de doeleinden van de verwerking, de eventuele wettelijke basis, de identiteit van de houder van de verwerking en van de eventuele bewerker, de mogelijkheid tot raadpleging van het openbaar register van de verwerkingen en informatie over zijn rechten op verbetering en verwijdering), en kan de betrokkene zich op elk ogenblik verzetten tegen de verwerking zonder daaromtrent enige reden of uitleg te moeten verstrekken (artikel 4 koninklijk besluit nr. 7).

Het wezenlijk verschil met de vorige situatie lijkt erin te bestaan dat van de betrokkene geen verzoek uitgaat. De houder van de verwerking wenst op eigen initiatief tegemoet te komen aan een gewettigd belang van de betrokkene en hem daarmee een reëel voordeel te verstrekken.

Belangrijk is dat het voordeel voor de betrokkene werkelijk aanwezig moet zijn. Schijnbare voordelen zoals deze zijn omschreven in tal van reclameaanbiedingen vallen hier niet onder³¹.

13. Tenslotte is de verwerking van gevoelige gegevens ook algemeen toegelaten wanneer de betrokkene daartoe schriftelijk heeft toegestemd, nadat hem dezelfde informatie is verstrekt als in het vorige geval (de doeleinden van de verwerking, de eventuele wettelijke basis, de identiteit van de houder van de verwerking en van de eventuele bewerker, de mogelijkheid tot raadpleging van het openbaar register van de verwerkingen en informatie over zijn rechten op verbetering en verwijdering). De toestemming kan op ieder ogenblik worden teruggetrokken, maar zonder terugwerkende kracht³² (artikel 5 koninklijk besluit nr. 7).

---

²⁹ Op 1 april 1995 was dit verdrag in werking getreden in België, Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Ierland, IJsland, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Portugal, Slovenië, Spanje, het Verenigd Koninkrijk en Zweden. Daarnaast hadden Cyprus, Griekenland, Hongarije, Italië en Turkije het op die datum ondertekend.

³⁰ Zie het artikel 12, 3. a) van het verdrag nr. 108.

³¹ Verslag aan de Koning m.b.t. het koninklijk besluit nr. 7, *lc.*, 4413.

³² Men kan zich afvragen hoe de precisering dat aan de intrekking van de toestemming geen terugwerkende kracht wordt toegekend, moet worden geïnterpreteerd. Betekent dit dat gevoelige gegevens die vóór de intrekking

Het verslag aan de Koning stelt uitdrukkelijk dat wanneer zich in bepaalde omstandigheden misbruiken zouden voordoen inzake de verwerking van gevoelige gegevens op grond van deze machtiging, wijzigingen van het besluit kunnen worden doorgevoerd³³. Gedacht wordt allicht aan situaties waarin de betrokkene op een onverantwoorde wijze onder druk wordt gezet om zijn toestemming te verlenen tot verwerkingen waarmee hij in wezen niet akkoord gaat, maar waarvan de weigering nadelige gevolgen oplevert.

Gezien het limitatief karakter van de machtigingen tot verwerking van gevoelige gegevens, dient de toestemming in elk geval beperkend te worden geïnterpreteerd, en kan zij enkel betrekking hebben op de welbepaalde verwerking van welbepaalde gegevens voor welbepaalde doeleinden.

2.2.3. Bijzondere machtigingen

14. Zoals vermeld, hebben de bijzondere machtigingen telkens betrekking op vrij concreet gespecificeerde doeleinden en vaak op één of meerdere, welbepaalde categorieën van gevoelige gegevens. Zij hebben aldus een beperktere draagwijdte dan de hiervoor besproken algemene machtigingen en willen dan ook enkel als rechtsbasis dienen voor verwerkingen die krachtens de algemene machtigingen niet reeds worden toegestaan.

15. Alle soorten gevoelige gegevens mogen worden verwerkt wanneer dit noodzakelijk is voor opinieonderzoek, mits toestemming van de betrokkene. Deze toestemming is evenwel slechts geldig op voorwaarde dat aan de betrokkene vooraf bepaalde informatie (de doeleinden van de verwerking, de eventuele wettelijke basis, de identiteit van de houder van de verwerking en van de eventuele bewerker, de mogelijkheid tot raadpleging van het openbaar register van de verwerkingen en informatie over zijn rechten op verbetering en verwijdering) werd verstrekt en hem duidelijk werd toegelicht dat het antwoord facultatief is (artikel 6, § 6 koninklijk besluit nr. 7). Uit het verslag aan de Koning blijkt dat de toestemming mondeling kan worden verstrekt, zij het dat de verwerker er het bewijs moet kunnen van leveren³⁴.

Bovendien moeten de gevoelige gegevens binnen de vijf dagen na het inwinnen ervan worden gescheiden van de gegevens die de identificatie van betrokkenen mogelijk maken en binnen ten hoogste zestig dagen volledig anoniem worden gemaakt. Na vijf dagen moet er aldus worden voor gezorgd dat de gevoelige gegevens en de identificatiegegevens niet meer op een geïntegreerde manier worden bijgehouden, maar bijvoorbeeld alleen nog met mekaar in verband kunnen worden gebracht aan de hand van informatieloze verwijzingsleutels. Na zestig dagen mag geen enkele (re)identificatie van de gegevens meer mogelijk zijn.

16. Door de Koning, op advies van de CBPL, gemachtigde verenigingen met rechtspersoonlijkheid of instellingen van openbaar nut³⁵ met als hoofdzakelijke statutaire doelstelling de

---

reeds werden verwerkt, verder mogen worden verwerkt, maar er geen andere mogen worden toegevoegd ? Of wordt bedoeld dat de verwerkingen van gevoelige gegevens die vóór de intrekking van de toestemming plaatsvonden, door deze intrekking niet ex post onwettig worden, maar vanaf de intrekking wel moeten worden gewist ? Mij lijkt het in de geest van de regeling het meest coherent de laatste interpretatie aan te houden.

³³ Verslag aan de Koning m.b.t. het koninklijk besluit nr. 7, lc., 4413.

³⁴ Verslag aan de Koning m.b.t. het koninklijk besluit nr. 7, lc., 4414.

³⁵ Bemerk dat feitelijke verenigingen met als hoofdzakelijk statutair doel de verdediging van de rechten van

verdediging en de bevordering van de rechten van de mens, mogen alle soorten van gevoelige gegevens verwerken wanneer dit noodzakelijk is voor de realisatie van het vermelde statutaire doel en het gebruik van de gegevens daartoe beperkt wordt³⁶ (artikel 6, § 7 koninklijk besluit nr. 7).

17. De verwerking van gegevens betreffende het ras en de etnische afstamming wordt specifiek toegestaan in twee gevallen (artikel 6, § 1 koninklijk besluit nr. 7). Vooreerst wanneer de verwerkingen loutere identificatiedoeleinden nastreven en de identificatie niet kan geschieden zonder de vermelde gevoelige gegevens. Men denke hier bijvoorbeeld aan de verwerking van de naam of nationaliteit van een persoon die duidelijk refereert naar de etnische afstamming of het ras, of aan een systematische toegankelijke kaartenbak met copies van identiteitspasjes waarop foto's van de betrokkenen voorkomen.

Bovendien mogen etnische en raciale gegevens worden opgenomen in verwerkingen die uitsluitend de positieve discriminatie van etnische of raciale minderheden tot doel hebben.

In beide gevallen wordt de verwerking van de etnische of raciale gegevens evenwel verboden wanneer de betrokkene zich daartegen schriftelijk verzet. Waar een verzetsmogelijkheid mij zinvol lijkt voor de tweede soort verwerkingen, vind ik ze overdreven m.b.t. verwerkingen waarbij dergelijke gegevens nodig zijn voor identificatiedoeleinden.

18. Gegevens betreffende het seksueel gedrag mogen eveneens in twee specifieke gevallen worden verwerkt (artikel 6, § 2 koninklijk besluit nr. 7). In de eerste plaats in door de overheid erkende ziekenhuizen³⁷, voorzover ze betrekking hebben op de patiënten of cliënten van deze instellingen of op derden die door hen worden vermeld³⁸, en de gegevens worden verwerkt onder het toezicht en de verantwoordelijkheid van een beoefenaar van de geneeskunst³⁹, met als enige doel de verzorging van de betrokken personen.

Ten tweede kan bij koninklijk besluit, na advies van de CBPL, machtiging worden verleend tot

---

de mens krachtens deze bepalingen niet kunnen worden gemachtigd om gevoelige gegevens te verwerken. Zij zullen zo nodig een beroep moeten doen op de algemene machtigingen.

³⁶ Het verslag aan de Koning erkent dat de verwerkingen bedoeld in artikel 6, § 7 van het koninklijk besluit nr. 7 allicht ook een grondslag kunnen vinden in de algemene machtiging besproken in punt 12. Tegen verwerkingen die krachtens deze algemene machtiging worden toegestaan, kan de betrokkene zich echter verzetten. Gevreesd wordt dat, gelet op het doel van de verwerkingen bedoeld in artikel 6, § 7, de betrokkene onder druk zou kunnen worden gezet om, tegen zijn persoonlijk belang in, verzet aan te tekenen tegen de verwerking van zijn gegevens (Lc., 4415).

³⁷ Verwerkingen van gevoelige gegevens door niet-erkende instellingen voor zorgverlening zijn dus slechts toegelaten voorzover ze onder een algemene machtiging ressorteren.

³⁸ De gegevens over derden mogen evenwel slechts toegankelijk zijn onder verwijzing naar de patiënten of cliënten waardoor ze werden vermeld. Er mogen m.a.w. geen rechtstreekse zoekleutels of selectiecriteria bestaan op de gegevens m.b.t. deze derden, en de gegevens m.b.t. de derden moeten worden gewist wanneer deze m.b.t. de patiënt of cliënt, waarmee ze in verband staan, worden verwijderd (advies nr. 07/93 van de CBPL, Lc., 4424).

³⁹ Hiermee worden niet alleen geneesheren bedoeld, maar evenzeer tandartsen, apothekers of vroedvrouwen. Artikel 1 van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de geneeskunst bepaalt immers dat 'de geneeskunst omvat de geneeskunde, de tandheelkunde inbegrepen, uitgeoefend ten aanzien van menselijke wezens en de artsenijbereidkunde, onder hun curatief of preventief voorkomen'.

verwerking van dergelijke gegevens voor de behandeling van parafielen⁴⁰, voorzover de gegevens worden verwerkt door verenigingen met rechtspersoonlijkheid of instellingen van openbaar nut die als statutaire doelstelling de behandeling van dergelijke personen hebben en daarvoor overheidssubsidies ontvangen.

19. De verwerking van gegevens m.b.t. de politieke overtuiging of activiteiten wordt toegestaan aan politieke partijen of personen die er deel van uitmaken, in zoverre de verwerking nodig is voor de verwezenlijking van een doelstelling van de partij en de gegevens personen betreffen die geregeld in contact staan met de politieke partij in het kader van haar doelstellingen⁴¹ (artikel 6, § 3, 1° koninklijk besluit nr. 7). In het verslag aan de Koning wordt gepreciseerd dat het contact met de politieke partij moet uitgaan van de persoon zelf en niet uitsluitend van de politieke partij of verwante organisaties. Bovendien moet het gaan om contacten die voor de partij of de aanverwante organisaties gunstig zijn en niet bijvoorbeeld om scheldbrieven. De contacten moeten tenslotte niet veelvuldig zijn, maar wel regelmatig⁴².

De politieke partijen en hun leden mogen de verwerkte politieke gegevens niet aan derden meedelen zonder de schriftelijke toestemming van betrokkene. Interessante vraag daarbij is of de politieke partij enerzijds, en de leden, in het bijzonder de mandatarissen, anderzijds, t.o.v. mekaar als derden dienen te worden beschouwd. Allicht helemaal niet zo bedoeld, laat een stricte lezing van artikel 6, § 3, 1° van het koninklijk besluit nr. 7 dergelijke interpretatie nochtans toe. In elk geval zijn zuilorganisaties, zoals ziekenfondsen en vakbonden, als derden aan te merken.

20. Gegevens betreffende de levensbeschouwelijke of godsdienstige overtuiging of activiteiten mogen worden verwerkt door of in de schoot van instellingen van levensbeschouwelijke of godsdienstige aard, voorzover dit noodzakelijk is voor de verwezenlijking van hun doelstellingen (artikel 6, § 4, 1° koninklijk besluit nr. 7). Men denke bijvoorbeeld aan instellingen op confessionele grondslag in de zorg- of onderwijssector. Wel mogen in de verwerking enkel levensbeschouwelijke of godsdienstige gegevens voorkomen waaruit dezelfde overtuiging blijkt als die van de instelling.

Merk op dat bijvoorbeeld het recht van de katholieke Kerk om parochieregisters bij te houden niet op deze bepaling moet worden gesteund, maar kan gebaseerd worden op de in artikel 6, derde lid WVP vervatte machtiging om ledenbestanden bij te houden⁴³.

21. Grotendeels overbodig, want reeds ingeschreven in artikel 6, vierde lid WVP, wordt in het koninklijk besluit nr. 7 nog eens uitdrukkelijk gespecificeerd dat vakbonden en ziekenfondsen gegevens over het lidmaatschap van een vakbond of ziekenfonds mogen bijhouden m.b.t. personen waarmee een geregeld contact bestaat in het kader van hun doelstellingen. Het

---

⁴⁰ Parafilie wordt in het verslag aan de Koning onder verwijzing naar de "Manuel diagnostique et statistique des troubles mentaux" omschreven als wordende gekenmerkt door "la survenue d'une excitation en réponse à des objets sexuels ou à des situations qui ne font pas partie des modèles normatifs de stimulation et qui ne sont susceptibles, à des degrés divers, d'interférer avec la capacité du sujet à avoir une activité sexuelle empreinte d'affection et de réciprocité".

⁴¹ Deze bepaling is geïnspireerd op de omschrijving die de Franse Commission nationale de l'Informatique et des Libertés heeft gegeven aan het begrip "correspondenten" vervat in artikel 31 van de Franse wet.

⁴² Verslag aan de Koning m.b.t. het koninklijk besluit nr. 7, lc., 4414.

⁴³ Gedr. St., Kamer, B.Z. 1991-92, nr. 413-12, 33.

koninklijk besluit breidt dergelijke machtiging, om onduidelijke redenen, uit tot de leden van de ziekenfondsen of vakbonden (artikel 6, § 5, 1° koninklijk besluit nr. 7).

Bovendien wordt het verbod opgelegd deze gegevens mee te delen aan derden zonder schriftelijke toestemming van de betrokkene.

22. Om het even wie mag tenslotte gegevens betreffende de politieke, levensbeschouwelijke of godsdienstige overtuiging of activiteiten, en betreffende het lidmaatschap van een vakbond of ziekenfonds verwerken m.b.t. personen met een algemene bekendheid. Deze algemene bekendheid moet blijken uit het ambt, de activiteiten of de schriftelijke en mondelinge verklaringen van de betrokkene (artikel 6, §§ 3, 2°, 4, 2° en 5, 2° koninklijk besluit nr. 7). Men denke aan politieke mandatarissen, kerk- of vakbondsleiders.

Wel mogen enkel die gegevens worden verwerkt die de betrokkene openbaar maakt of die nauw verband houden met zijn algemene bekendheid. In het verslag aan de Koning worden gegevens die "nauw verband houden met de algemene bekendheid" omschreven als gegevens die voortvloeien uit het ambt, de activiteiten of de verklaringen die de betrokken persoon algemene bekendheid verlenen⁴⁴. M.a.w. de verwerking van gevoelige gegevens m.b.t. algemeen bekende personen wordt slechts toegestaan voorzover de informatie die ervan aan de grondslag ligt, op één of andere manier door de betrokkene in de publiciteit is gebracht.

2.2.4. Bijzondere waarborgen

23. De verwerking van gevoelige gegevens zal steeds gepaard moeten gaan met een aantal bijkomende waarborgen, ongeacht of die verwerking is toegestaan krachtens het koninklijk besluit nr. 7, dan wel krachtens andere wettelijke of reglementaire bepalingen.

Vooreerst moet de houder van de verwerking nominatief de personen aanwijzen die concreet gemachtigd zijn om met de betrokken gegevens om te gaan. De lijst van deze personen dient hij ter beschikking te houden van de geregistreerde personen en van de CBPL. De CBPL dringt erop aan dat de machtigingen zouden worden beperkt tot personen die binnen de organisatie van de houder een hoge graad van verantwoordelijkheid dragen, en dat in elk geval een controlerende hiërarchische overste mee in de lijst wordt opgenomen⁴⁵.

Bovendien moeten de personen die gemachtigd zijn om met de gegevens om te gaan er krachtens een wettelijke, deontologische, statutaire of contractuele bepaling toe gehouden zijn het vertrouwelijk karakter van de gegevens in acht te nemen. Indien dergelijke geheimhoudingsplicht aldus in hoofde van de betrokken personen niet wordt opgelegd krachtens een wet⁴⁶ of een plichtenleer⁴⁷, moeten de nodige bepalingen worden opgenomen in statuten of (arbeids)o-vereenkomsten.

Ten derde moet in de voorafgaandelijke aangifte, aan de CBPL, van verwerkingen waarin

---

⁴⁴ Verslag aan de Koning m.b.t. het koninklijk besluit nr. 7, *Lc.*, 4414.

⁴⁵ Advies nr. 08/93 van de CBPL, *Lc.*, 4448.

⁴⁶ Zie bijvoorbeeld artikel 458 Strafwetboek of artikel 28 Kruispuntbankwet.

⁴⁷ Zie bijvoorbeeld de artikelen 55 e.v. van de Code van geneeskundige plichtenleer.

gevoelige gegevens voorkomen, op uitdrukkelijke en precieze wijze de wettelijke of reglementaire grondslag voor de verwerking worden vermeld. Het woord "precies" lijkt erop te wijzen dat wanneer dit geschiedt op grond van een hoger beschreven algemene machtiging voldoende nauwkeurig wordt gemotiveerd waarom deze voorligt.

24. Tenslotte wordt het uitdrukkelijk verboden gevoelige gegevens, die afkomstig zijn van andere personen dan de betrokkene, te gebruiken in een verwerking die een indienstneming of bevordering tot doel heeft, tenzij dergelijk gegeven een fundamenteel criterium vormt voor het begeven van de betrekking of het ambt⁴⁸. Dit verbod geldt, aldus het verslag aan de Koning⁴⁹, zelfs wanneer dergelijke verwerking op grond van een andere bepaling zou worden toegestaan.

Gevoelige gegevens die door de betrokkene zelf spontaan en schriftelijk zijn meegedeeld mogen wel worden gebruikt in het licht van een indienstneming of bevordering, indien het doeleinde van de mededeling door de betrokkene, met name het verkrijgen van de betrekking, wordt gerespecteerd.

3. DE VERWERKING VAN GERECHTELIJKE GEGEVENS (ARTIKEL 8 WVP)

3.1. Overzicht van artikel 8 WVP

25. Artikel 8 WVP voorziet in stricte verwerkingsvoorwaarden voor een aantal, uitdrukkelijk opgesomde gegevens die betrekking hebben op geschillen voorgelegd aan de hoven en rechtbanken, misdrijven, uitgesproken straffen, detenties en allerhande ontzettingen. Meer bepaald betreft het persoonsgegevens m.b.t. volgende aangelegenheden:

- a) de geschillen voorgelegd aan de hoven, rechtbanken of administratieve rechtscolleges;
- b) de misdrijven waarvan een persoon wordt verdacht of waarin hij is betrokken;
- c) de misdrijven waarvoor een persoon is veroordeeld en de straffen die tegen hem zijn uitgesproken;
- d) de opsluitingen en de terbeschikkingstellingen van de Regering krachtens bepaalde artikelen van de Landloperijwet, het Strafwetboek en de Vreemdelingenwet;
- e) de interneringsmaatregelen en terbeschikkingstellingen van de Regering krachtens de Wet Bescherming Maatschappij;
- f) de beslissingen inzake voorlopige hechtenis;
- g) de verzoeken tot betaling van een geldsom met het oog op het verval van de strafvordering voor sommige misdrijven;
- h) de maatregelen genomen tegen minderjarigen op grond van de Jeugdbeschermingswet;
- i) de ontzettingen uit de ouderlijke macht en de maatregelen voor opvoedingsbijstand uitgesproken in uitvoering van de Jeugdbeschermingswet;
- j) de gratiebesluiten en de maatregelen inzake uitwissing van veroordelingen of herstel in eer en rechten;
- k) de besluiten die de voorwaardelijke invrijheidstelling gelasten;
- l) de wegzendingen uit het leger, uit de politie, uit de rijkswacht of uit de dienst gewetensbezwaarden;
- m) de vervallenverklaringen of ontzettingen uitgesproken door hoven of rechtbanken of

---

⁴⁸ Men denke hier bijvoorbeeld aan de godsdienstige overtuiging van een priester.

⁴⁹ Verslag aan de Koning m.b.t. het koninklijk besluit nr. 7, l.c., 4415.

- geldend t.a.v. veroordeelde personen;
- n) de opschorting van de uitspraak van veroordeling in uitvoering van de Probatiwet;
  - o) de maatregelen genomen ten aanzien van geesteszieken op grond van de Geestesziekenwet;
  - p) andere maatregelen of sancties die m.b.t. een persoon zijn uitgesproken, aan te duiden bij koninklijk besluit.

De vraag kan worden opgeworpen of de gegevens over misdrijven waarvoor een persoon is veroordeeld en over de uitgesproken straffen, op grond van de grondwettelijke voorzieningen i.v.m. de openbaarheid van de terechtzittingen en de verplichting om de vonnissen en arresten in openbare terechtzitting uit te spreken (artikelen 148 en 149 GW) geen gegevens zijn die onder een voorschrift van openbaarmaking vallen in de zin van artikel 3, § 1, 2° WVP, zodat de verwerking ervan uitgesloten is van de toepassing van de Wet Verwerking Persoonsgegevens. Dergelijke interpretatie wordt niet alleen tegengesproken door de uitdrukkelijke verwijzing naar de betrokken gegevens in artikel 8, § 1; ze gaat ook voorbij aan de primaire finaliteit van de openbaarheid, nl. een waarborg te zijn voor de beklagde tegenover een mogelijke en oncontroleerbare willekeur van de rechter⁵⁰.

26. Net als de in artikel 6 WVP vermelde gevoelige gegevens mogen ook de gerechtelijke gegevens slechts worden verwerkt voor door of krachtens de wet vastgestelde doeleinden. Wanneer de doeleinden krachtens de wet worden vastgesteld, brengt de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer vooraf advies uit (artikel 8, § 1 WVP). Ook m.b.t. de gerechtelijke gegevens kunnen bij in Ministerraad overlegd koninklijk besluit en na advies van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer bijzondere beschermingsregelen worden uitgevaardigd (artikel 8, § 2 WVP).

Bovendien wordt de mogelijkheid voorzien om bij in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, na advies van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer, personen aan te wijzen die bepaalde, in het besluit limitatief omschreven categorieën van gerechtelijke gegevens mogen verwerken mits voorafgaandelijke schriftelijke kennisgeving aan de betrokkene en voor de in het besluit aangeduide doeleinden (artikel 8, § 5 WVP).

Tenslotte omschrijft de wet zelf welke gegevens mogen worden opgenomen in het centrale⁵¹ en de gemeentelijke strafregisters⁵² (artikel 8, § 4 WVP), laat ze toe dat elkeen persoonsgegevens

---

⁵⁰ Advies nr. 08/93 van de CBPL, *Lc*, 4447.

⁵¹ Hierin mogen enkel gegevens voorkomen m.b.t. de misdrijven waarvoor een persoon is veroordeeld en de straffen die tegen hem zijn uitgesproken; de opsluitingen en de terbeschikkingstellingen van de Regering krachtens bepaalde artikelen van de Landloperijwet, het Strafwetboek en de Vreemdelingenwet; de interneringsmaatregelen en terbeschikkingstellingen van de Regering krachtens de Wet Bescherming Maatschappij; de verzoeken tot betaling van een geldsom met het oog op het verval van de strafvordering voor sommige misdrijven; de maatregelen genomen tegen minderjarigen op grond van de Jeugdbeschermingswet; de ontzettingen uit de ouderlijke macht en de maatregelen voor opvoedingsbijstand uitgesproken in uitvoering van de Jeugdbeschermingswet; de gratiebesluiten en de maatregelen inzake uitwissing van veroordelingen of herstel in eer en rechten; de besluiten die de voorwaardelijke invrijheidstelling gelasten; de wegzendingen uit het leger, uit de politie, uit de rijkswacht of uit de dienst gewetensbezwaarden; de vervallenverklaringen of ontzettingen uitgesproken door hoven of rechtbanken of geldend t.a.v. veroordeelde personen; de opschortingen van de uitspraak van veroordeling in uitvoering van de Probatiwet.

⁵² Hierin mogen enkel gegevens voorkomen m.b.t. de misdrijven waarvoor een persoon is veroordeeld en de

m.b.t. de geschillen voorgelegd aan hoven en rechtbanken verwerkt voor het beheer van eigen geschillen (artikel 8, § 3 WVP) en preciseert ze dat een advocaat gerechtelijke gegevens mag verwerken met het oog op de bescherming van de belangen van zijn cliënten, op voorwaarde dat alleen de advocaat, zijn medewerkers en aangestelden, zijn plaatsvervanger en opvolger daartoe toegang hebben (artikel 8, § 6 WVP).

3.2. Bespreking van het koninklijk besluit nr. 8 ter uitvoering van artikel 8 WVP

3.2.1. Structuur van het besluit

27. Het koninklijk besluit nr. 8 inzake de gerechtelijke gegevens heeft een gelijkaardig driedelig stramien als dat m.b.t. gevoelige gegevens: het bevat algemene machtigingen, bijzondere machtigingen en bijzondere waarborgen die bij de verwerking van gerechtelijke gegevens moeten worden nageleefd. De algemene machtigingen en de bijzondere waarborgen stemmen bovendien in ruime mate overeen met deze uit het besluit m.b.t. de gevoelige gegevens. In wat volgt worden desbetreffend dan ook enkel de verschilpunten aangegeven.

Allicht ten overvloede zij er nogmaals op gewezen dat bij de concrete toepassing van elke (algemene of bijzondere) machtiging steeds het finaliteitsbeginsel moet worden gerespecteerd. Zelfs in het kader van een machtiging is de verwerking van gerechtelijke gegevens m.a.w. slechts toegestaan wanneer dit dienend en niet overmatig is t.a.v. de doeleinden waarvoor de verwerking geschiedt⁵³.

28. Net zoals voor artikel 6 WVP, bevestigt de interpretatieve wetsbepaling vervat in artikel 148 van de wet van 21 december 1994 houdende sociale en diverse bepalingen de bevoegdheid van de Koning om op basis van artikel 8 WVP zelf de doeleinden en de omstandigheden vast te stellen waarbinnen gerechtelijke gegevens mogen worden verwerkt.

Merkwaardig is evenwel dat de bijzondere machtigingen krachtens het verslag aan de Koning⁵⁴ worden uitgevaardigd op basis van de algemene bevoegdheid die de Koning put uit artikel 8, § 1, tweede lid WVP om de doeleinden te bepalen waarvoor gerechtelijke gegevens mogen worden verwerkt, terwijl de algemene machtigingen hun grond vinden in de bevoegdheid toegekend aan de Koning in artikel 8, § 5 om personen aan te wijzen die bepaalde, limitatief omschreven categorieën van gerechtelijke gegevens mogen verwerken mits voorafgaandelijke schriftelijke kennisgeving aan de betrokkene. Naar de geest van artikel 8 WVP lijkt dit net omgekeerd te

---

straffen die tegen hem zijn uitgesproken; de opsluitingen en de terbeschikkingstellingen van de Regering krachtens bepaalde artikelen van de Landloperijwet, het Strafwetboek en de Vreemdelingenwet; de verzoeken tot betaling van een geldsom met het oog op het verval van de strafvordering voor sommige misdrijven; de ontzettingen uit de ouderlijke macht en de maatregelen voor opvoedingsbijstand uitgesproken in uitvoering van de Jeugdbeschermingswet; de gratiebesluiten en de maatregelen inzake uitwissing van veroordelingen of herstel in eer en rechten; de besluiten die de voorwaardelijke invrijheidstelling gelasten.

⁵³ Zo wijst de CBPL er bijvoorbeeld op dat de verwerking van gegevens rond prostitutie door de afdeling verdovende middelen van een politiedienst alleen aanvaardbaar is indien de betrokken persoon ook verdacht wordt van, betrokken is bij of veroordeeld voor proxenitisme, en dat een bank in het kader met het oog op de beoordeling van de kredietwaardigheid slechts informatie mag bijhouden m.b.t. die veroordelingen (bv. oplichting) die een directe correlatie hebben met de kredietwaardigheid (advies nr. 08/93 van de CBPL, *Lc.*, 4447).

⁵⁴ Verslag aan de Koning m.b.t. het koninklijk besluit nr. 8, *Lc.*, 4434.

moeten zijn⁵⁵.

De kwestie is meer dan louter academisch, gezien § 5 als verwerkingsvoorwaarde de voorafgaandelijke kennisgeving aan de betrokkene voorziet en § 1, tweede lid niet. Juist omdat dergelijke voorafgaandelijke kennisgeving voor de bijzondere machtigingen door de opstellers van het besluit "moeilijk, onmogelijk, illusoir of inopportuun"⁵⁶ wordt geacht, wordt artikel 8, § 1, tweede lid als rechtsbasis ingeroepen.

Eén en ander wordt nog merkwaardiger wanneer op een andere plaats in het verslag aan de Koning⁵⁷ de visie van de CBPL wordt bijgetreden als zouden de machtigingen in uitvoering van artikel 8, § 1, tweede lid enkel doelen op overheidsinstanties belast met taken van politionele of gerechtelijke aard, terwijl de verwerking van gerechtelijke gegevens in de privé-sector of door andere overheidsinstanties op grond van § 5 dient te worden geregeld⁵⁸. Dit principe wordt in het koninklijk besluit niet gerespecteerd.

29. Net zoals voor de gevoelige gegevens, wordt ook m.b.t. de gerechtelijke gegevens op suggestie van de CBPL, voorzien dat het koninklijk besluit twee jaar na de inwerkingtreding zal worden geëvalueerd, en, zo nodig, aangepast⁵⁹.

3.2.2. Algemene machtigingen, van toepassing op alle soorten van gerechtelijke gegevens

30. De verwerking van alle soorten van gerechtelijke gegevens wordt in het algemeen toegestaan in exact dezelfde gevallen en onder precies dezelfde voorwaarden als beschreven onder punt 2.2.2. m.b.t. de gevoelige gegevens, met één uitzondering: het voldoen aan een gewettigd belang van de betrokkene dat hem een werkelijk voordeel oplevert, kan niet worden ingeroepen voor de verwerking van gerechtelijke gegevens (artikel 3 koninklijk besluit nr. 8).

Bovendien gelden de algemene machtigingen slechts voorzover aan de betrokkene minstens één maand vóór de verwerking schriftelijk bepaalde informatie werd meegedeeld, met name de doeleinden van de verwerking, de eventuele wettelijke basis, de identiteit van de houder van de verwerking en van de eventuele bewerker, de mogelijkheid tot raadpleging van het openbaar register van de verwerkingen, informatie over de rechten op verbetering en verwijdering en over het feit dat de betrokken gegevens op een bijzondere wijze worden beschermd krachtens artikel 8 WVP⁶⁰. Op die manier wordt aan de betrokkene de mogelijkheid geboden om te reageren voordat een verwerking wordt aangevat. De betrokkene kan echter instemmen met een verkorting van de termijn van één maand voor de voorafgaandelijke mededeling. Daardoor wordt vermeden dat wanneer de betrokkene, na kennis te hebben gekregen van de nodige informatie, geen bezwaar heeft tegen de onmiddellijke verwerking, een maand nodeloos moet worden gewacht met start van de verwerking, zelfs wanneer dit voor de betrokkene nadelig is. Men denke bijvoorbeeld aan de situatie waar de verwerking gebeurt met het oog op het

---

⁵⁵ In dezelfde zin, advies nr. 12/93 van de CBPL, *Lc.*, 4450.

⁵⁶ Verslag aan de Koning m.b.t. het koninklijk besluit nr. 8, *Lc.*, 4434.

⁵⁷ Verslag aan de Koning m.b.t. het koninklijk besluit nr. 8, *Lc.*, 4433.

⁵⁸ Advies nr. 08/93 van de CBPL, *Lc.*, 4443.

⁵⁹ Verslag aan de Koning m.b.t. het koninklijk besluit nr. 8, *Lc.*, 4439.

⁶⁰ Dit is het gevolg van de hoger als zeer merkwaardig beschreven keuze om de algemene machtigingen te baseren op § 5 en niet op § 1, tweede lid van artikel 8 WVP.

beantwoorden aan een verzoek van de betrokkene.

Als voorbeelden van verwerkingen van gerechtelijke gegevens die kaderen in de algemene machtigingen kunnen worden geciteerd: verwerkingen in het kader van de Schengenovereenkomst (internationaal publiekrechtelijke grondslag), of verwerkingen door verzekeringsondernemingen van bepaalde relevante gerechtelijke informatie (bv. verkeersinbreuken of opschorting van het rijbewijs) voor het toekennen van een polis of het bepalen van de premies (leveren van een prestatie aan de betrokkene op zijn verzoek).

3.2.3. Bijzondere machtigingen

31. Alle in artikel 8 WVP opgesomde gegevens mogen voorkomen in de verwerkingen van openbare overheden en politiediensten omschreven in artikel 11, 2° tot 5° WVP wanneer die de in dat artikel vermelde doeleinden nastreven (artikel 1, § 1 koninklijk besluit nr. 8). Artikel 11, 2° tot 5° WVP handelt over de verwerkingen beheerd door openbare overheden met het oog op de uitvoering van opdrachten van gerechtelijke politie, de verwerkingen beheerd door bepaalde politiediensten en openbare overheden met het oog op de uitvoering van opdrachten van bestuurlijke politie en de verwerkingen die noodzakelijk zijn in het kader van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld. Deze doelstellingen moeten worden geïnterpreteerd op grond van de omschrijving die ervan wordt gegeven in de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt en de zonet vermelde wet van 11 januari 1993.

De openbare overheden belast met opdrachten van gerechtelijke politie kunnen vrij duidelijk worden afgebakend. Het zijn de diensten en overheden belast met het opsporen en vaststellen van overtredingen van de strafwetten en het vervolgen van daders, mededaders en medeplichtigen ervan.

Omwille van de moeilijkheid tot precieze afbakening van de politiediensten en overheden die zijn belast met taken van "bestuurlijke politie"⁶¹, werd in artikel 11, 3° en 4° op dit vlak geopteerd voor een exhaustieve opsomming van de bedoelde diensten en overheden. Deze opsomming geschiedt deels in de wet zelf, onder referentie naar artikel 3 van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten⁶², wat betreft de gemeentepolitie, de gerechtelijke politie, de politie bij de parketten, de rijkswacht en de diensten die ressorteren onder openbare overheden en instellingen van openbaar nut en waarvan de leden met de hoedanigheid van agent of officier van gerechtelijke politie zijn bekleed. Aan deze lijst kunnen bij in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, genomen na advies van de CBPL, openbare overheden worden toegevoegd. Dit geschiedde tot nog toe enkel voor een aantal

---

⁶¹ Luidens de commentaar van de artikelen bij de WVP (*Gedr. St.*, Kamer, 1990-91, 1610/1, 18) kan de bestuurlijke politie omschreven worden als het geheel van bevoegdheden die door of krachtens de wet worden toegekend aan de bestuurlijke overheden en die hen in staat stellen de openbare orde te handhaven door beperkingen op te leggen aan het uitoefenen van de individuele rechten en vrijheden, desnoods met aanwending van dwang. Iedere verrichting die ertoe strekt ordeverstoringen of strafbare feiten te voorkomen, te anticiperen op verontrustende fenomenen, of deze feiten te doen ophouden, zonodig gebruik makend van de openbare macht, wordt aldus als een daad van bestuurlijke politie beschouwd.

⁶² *B.S.*, 26 juli 1991.

inspectiediensten uit de sociale sector bij koninklijk besluit van 12 augustus 1993⁶³.

De vermelde openbare overheden en politiediensten mogen de gerechtelijke gegevens die ze verwerken met het oog op de uitvoering van hun opdrachten van gerechtelijke of bestuurlijke politie slechts medelen aan buitenlandse politiediensten, hetzij in het kader van een door België gesloten internationaal verdrag, hetzij in het kader van een door België gesloten intergouvernementeel akkoord⁶⁴, hetzij door tussenkomst van een internationale organisatie voor politieke samenwerking ten opzichte waarvan de Belgische openbare overheden verplichtingen hebben⁶⁵. In de twee laatste hypothesen moeten evenwel bijzondere voorwaarden in acht worden genomen wanneer de mededeling geschiedt aan een Staat die aan de betrokken gegevens geen gelijkwaardige bescherming biedt als de Belgische wetgeving⁶⁶. Meer bepaald mag de mededeling van de gegevens dan slechts plaatsvinden in geval van een ernstig en dreigend gevaar of met het oog op de bestraffing van een misdaad of wanbedrijf, moeten de meegedeelde gegevens noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de opdrachten van de verzendende dienst of daarmee gelijkgestelde opdrachten van gemeenrecht van de bestemming⁶⁷, en mogen slechts bepaalde gegevens worden overgemaakt⁶⁸ (artikel 1, § 2 koninklijk besluit nr. 8). Bovendien moet het nationaal bureau belast met de internationale politieke samenwerking gedurende 6 maanden de naam bewaren van de persoon die om de mededeling heeft verzocht, evenals de reden van het verzoek. Deze gegevens kunnen slechts worden verwerkt om na te gaan of de mededeling geschiedde overeenkomstig de WVP en koninklijk besluit nr. 8 (artikel 4, 4° koninklijk besluit nr. 8).

32. De Koning kan, net zoals voor gevoelige gegevens, op advies van de CBPL, verenigingen met rechtspersoonlijkheid of instellingen van openbaar nut met als hoofdzakelijke statutaire doelstelling de verdediging en de bevordering van de rechten van de mens, machtigen om alle soorten van gerechtelijke gegevens te verwerken wanneer dit noodzakelijk is voor de realisatie van het vermelde statutaire doel en het gebruik beperkt wordt tot dat doel (artikel 2, 1° koninklijk besluit nr. 8).

33. Ook analoog aan het koninklijk besluit m.b.t. de gevoelige gegevens is de bevoegdheid van

---

⁶³ B.S., 3 september 1993, 19372.

⁶⁴ Bijvoorbeeld de TREVI-akkoorden op het vlak van de Europese politieke en justitiële samenwerking.

⁶⁵ Men denke bijvoorbeeld aan Interpol.

⁶⁶ De lijst van de Staten die aan gerechtelijke gegevens een gelijkwaardige bescherming bieden, wordt vastgesteld door de Koning, na advies van de CBPL.

⁶⁷ In het verslag aan de Koning wordt gespecificeerd dat de "daarmee gelijkgestelde opdrachten van gemeenrecht" betrekking moeten hebben op eenzelfde soort opdrachten op het vlak van preventie, opsporing en bestraffing van gelijkaardige misdrijven als die bestraft worden door het Belgische strafrecht, met uitsluiting van politieke misdaden of wanbedrijven, drukpersmisdrijven en opiniedelicten (Lc., 4434).

⁶⁸ Meer bepaald mogen enkel gegevens worden meegedeeld m.b.t. de misdrijven waarvan een persoon wordt verdacht of waarin hij is betrokken; de misdrijven waarvoor een persoon is veroordeeld en de straffen die tegen hem zijn uitgesproken; de opsluitingen en de terbeschikkingstellingen van de Regering krachtens bepaalde artikelen van de Landloperijwet, het Strafwetboek en de Vreemdelingenwet; de interneringsmaatregelen en terbeschikkingstellingen van de Regering krachtens de Wet Bescherming Maatschappij; de beslissingen inzake voorlopige hechtenis; de maatregelen genomen tegen minderjarigen op grond van de Jeugdbeschermingswet; de gratiebesluiten en de maatregelen inzake uitwissing van veroordelingen of herstel in eer en rechten; de vervallenverklaringen of ontzettingen uitgesproken door hoven of rechtbanken of geldend t.a.v. veroordeelde personen; de opschorting van de uitspraak van veroordeling in uitvoering van de Probatiewet.

de Koning om, eens te meer op advies van de CBPL, machtiging te verlenen tot verwerking van gerechtelijke gegevens met het oog op de behandeling van parafielen⁶⁹, voorzover de gegevens worden verwerkt door verenigingen met rechtspersoonlijkheid of instellingen van openbaar nut die als statutaire doelstelling de behandeling van dergelijke personen hebben en daarvoor overheidssubsidies ontvangen. Dergelijke verwerkingen mogen echter slechts slaan op bepaalde soorten van gegevens⁷⁰ (artikel 2, 2° koninklijk besluit nr. 8).

34. Een zeer beperkt aantal gerechtelijke gegevens⁷¹ mogen tenslotte worden verwerkt met het oog op het opmaken van een staat van de rechtspraak in rechtstelsels⁷² waar de identificatie van de rechterlijke beslissing doorgaans geschiedt onder de verwijzing naar de identiteit van de partijen. Wel mogen de betrokken verwerkingen als persoonsgegevens dan slechts de naam van de partijen, het onderwerp van de beslissing en de (korte) inhoud ervan bevatten (artikel 2, 3° koninklijk besluit nr. 8).

3.2.4. Bijzondere waarborgen

35. De verwerking van gerechtelijke gegevens moet gepaard gaan met precies dezelfde waarborgen als deze beschreven in punt 23 m.b.t. de verwerking van gevoelige gegevens, ongeacht of die verwerking is toegestaan krachtens het koninklijk besluit nr. 8, dan wel krachtens andere wettelijke of reglementaire bepalingen.

4. BESLUIT

36. De koninklijke besluiten nrs. 7 en 8 tot machtiging van de verwerking van gevoelige respectievelijk gerechtelijke gegevens zijn in ruime mate geïnspireerd op de voorstellen van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer en op buitenlandse, vooral Nederlandse ervaringen. Hier en daar wordt weliswaar de verwerking van gevoelige of gerechtelijke gegevens toegestaan in situaties waarin de Commissie dit niet verantwoord acht, zoals de ruime machtigingen die worden toegekend aan verenigingen met of zonder rechtspersoonlijkheid of instellingen van openbaar nut die als statutaire doelstelling de behandeling

---

⁶⁹ Zie voetnoot 40 voor meer informatie omtrent dit begrip.

⁷⁰ Meer bepaald mogen enkel gegevens worden verwerkt m.b.t. de geschillen voorgelegd aan de hoven, rechtbanken of de administratieve rechtscollages; de misdrijven waarvan een persoon wordt verdacht of waarin hij is betrokken; de misdrijven waarvoor een persoon is veroordeeld en de straffen die tegen hem zijn uitgesproken; de interneringsmaatregelen en terbeschikkingstellingen van de Regering krachtens de Wet Bescherming Maatschappij; de beslissingen inzake voorlopige hechtenis; de maatregelen genomen tegen minderjarigen op grond van de Jeugdbeschermingswet; de ontzettingen uit de ouderlijke macht en de maatregelen voor opvoedingsbijstand uitgesproken in uitvoering van de Jeugdbeschermingswet; de gratiebesluiten en de maatregelen inzake uitwissing van veroordelingen of herstel in eer en rechten; de besluiten die de voorwaardelijke invrijheidstelling gelasten; de wegzendingen uit het leger, uit de politie, uit de rijkswacht of uit de dienst gewetensbezwaarden; de opschorting van de uitspraak van veroordeling in uitvoering van de Probatiwet.

⁷¹ Meer bepaald gaat het om gegevens m.b.t. de misdrijven waarvoor een persoon is veroordeeld en de straffen die tegen hem zijn uitgesproken; de beslissingen inzake voorlopige hechtenis; de ontzettingen uit de ouderlijke macht en de maatregelen voor opvoedingsbijstand uitgesproken in uitvoering van de Jeugdbeschermingswet; de vervallenverklaringen of ontzettingen uitgesproken door hoven of rechtbanken of geldend t.a.v. veroordeelde personen; de opschorting van de uitspraak van veroordeling in uitvoering van de Probatiwet.

⁷² Het verslag aan de Koning verduidelijkt dat een rechtstelsel zowel betrekking kan hebben op een staat als op een groep van staten, zoals de Raad van Europa of de Europese Unie (Lc., 4436).

van parafielen hebben.

Ook met de lang verwachte uitvaardiging van de besproken uitvoeringsbesluiten is evenwel niet alles geregeld. De Minister van Justitie is zich daarvan bewust en heeft voor verwerkingen van gevoelige en/of gerechtelijke persoonsgegevens in het kader van wetenschappelijk of statistisch onderzoek, of door de pers alvast specifieke uitvoeringsbesluiten in het vooruitzicht gesteld⁷³.

De praktijk zal moeten uitwijzen in welke mate door de uitvoeringsbesluiten aan gevoelige en gerechtelijke gegevens effectief de bijzondere bescherming wordt geboden die de wetgever heeft willen instellen. De evaluatie die is voorzien twee jaar na de uitvaardiging van de uitvoeringsbesluiten zal ongetwijfeld erg leerzaam zijn in dat verband.

Tenslotte kan er niet genoeg op worden gewezen dat de machtigingen die krachtens de artikelen 6 en 8 WVP worden verleend tot verwerking van gevoelige of gerechtelijke gegevens in generlei mate afbreuk doen aan de verplichting tot naleving van andere beschermingsprincipes zoals het doelmatigheidsbeginsel, de verplichting tot informatie van de betrokkene bij de gegevensinzameling of de eerste registratie, en het voldoen aan het recht op kennisname door de betrokkene. Ook moet er, in het bijzonder voor gerechtelijke gegevens, voor worden gezorgd dat de bron via dewelke de gegevens zijn verkregen een redelijke graad van betrouwbaarheid heeft; berichtgevingen in de media moeten bijvoorbeeld met omzichtigheid worden benaderd. Bij elke concrete verwerking van gevoelige of gerechtelijke gegevens dient hieraan de nodige aandacht te worden besteed.

---

⁷³ Zie het verslag aan de Koning m.b.t. het koninklijk besluit nr. 7, Lc., 4414 en het verslag aan de Koning m.b.t. het koninklijk besluit nr. 8, Lc., 4436 en 4438.